

35% Eiropas Savienības iedzīvotāju nespēj atšķirt oriģinālu no viltojuma

Publicēts: 11.12.2018.

[Informācija preseī](#)

Vairāk nekā trešdaļa (35 %) Eiropas Savienības iedzīvotāju iepirkšanās laikā nespēj noteikt – vai prece ir oriģināls vai viltojums – liecina ES Intelektuālā īpašuma biroja (EUIPO) dati. Savukārt katrs desmitais aptaujas dalībnieks atzīst, ka preču iegādes laikā ticis apzināti maldināts. Arvien vairāk pircēju mānīšanā iesaistās interneta veikali, kas pirkumus piegādā, izmantojot pasta vai kurjerpasta pakalpojumus. Negodprātīgu tirgotāju rīcībā ir plašs mārketinga triku arsenāls, kas palīdz pārdot pircējiem zemas kvalitātes viltotu zīmolu preces, tādēļ sabiedrības informēšanas kampaņas “Viltotā realitāte” ietvaros Patentu valde kopā ar sadarbības partneriem aicina pircējus Ziemassvētku dāvanu pirkšanas virpulī būt īpaši uzmanīgiem un ziņot policijai par aizdomīgām precēm vai tirgotājiem. „Pieredze liecina, ka Latvijā sabiedrība ne vienmēr spēj atšķirt oriģinālus no viltojuma. Par to pārliecinājāmies arī Patentu valdes veiktajā eksperimentā, kura ietvaros aicinājām sabiedrībā zināmus cilvēkus atpazīt oriģinālus ražojumus no viltojumiem. Eksperiments parādīja, ka arī mūsu uzrunātie eksperimenta dalībnieki ne visos gadījumos spēja viennozīmīgi noteikt, kura prece ir īsta, kura viltota. Preču un produktu viltotāji kļuvuši prasmīgāki un daudz uzmanīgāki. Savukārt patērētāji mazāk pievērš uzmanību detaļām, bet vairāk tendēti uz iegādi, neveicot padziļinātu izpēti, no kurienes preces tiek piegādātas, t.sk. vai pakalpojuma sniedzējs ir drošs, jo tiek piedāvāts šķietami izdevīgs piedāvājums,” norāda Patentu valdes direktors Sandris Laganovskis. Viltotas smaržas, populāru zīmolu apģērbi un apavi, rokaspulksteņi, elektrotehnika un pat medikamenti – ir preces, kuras krāpnieki bieži mēģina atdarināt un uzdot par oriģināliem ražojumiem. Viltojumi parasti tiek ražoti, neievērojot drošības un kvalitātes standartus, radot draudus cilvēku veselībai un drošībai. Informācija par viltojumiem regulāri nonāk tiesībsargājošo iestāžu rīcībā. Tā, piemēram, šogad Rīgā Valsts policijas Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes (ENAP) amatpersonas izņēma 340 viltotu smaržu vienības, kuras internetā izplatīja kāda privātpersona. Tāpat Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde aizturēja divus miljonus eiro vērti viltotu "Nike" sporta apavu partiju. Vienīgais veids, kā pircējam sevi pasargāt – ir

izvērtēt pašam – vai prece ir kvalitatīva un atbilst prasībām, neatkarīgi no tās cenas un piemērotās atlaides lieluma. Iegādājoties preci, jāizvērtē pirkums, ņemot vērā septiņus kritērijus:

- Preces cena - zema cena vai milzīga atlaide var liecināt par viltojumu;
- Preces avota ticamība - vai informācija veikala interneta vietnē ir ticama;
- Preces vai zīmola nosaukums - vai tajā nav kļūdu;
- Preces apraksta un attēla kvalitāte - cik tie ir kvalitatīvi;
- Interneta veikala reputācija un klientu atsauksmes;
- Interneta veikala domēna vārds;
- Vai veikalā tiek ievēroti patērētāja tiesību nosacījumi, piemēram, preces iespējams atgriezt pārdevējam.

Vēršot sabiedrības uzmanību uz viltojumu klātbūtni Latvijas tirgū, **Valsts policijas Kibernetikas nodaļas priekšnieks Dmitrijs Homenko** uzsver: „Valsts policijas Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvalde nepārtraukti veic Latvijas interneta segmenta monitoringu ar mērķi identificēt viltoto preču piedāvājumus. Ir jāatzīmē, ka mūsdienās internets nodrošina vieglu un pieejamu platformu tirdzniecībai, īpaši tiek izmantoti sociālie tīkli un citi portāli, kuros tiek pārdotas viltotas preces. Diemžēl, iepērkoties internetā, bieži šīs preces nav iespējams apskatīt dzīvē, pārliecināties par to izcelsmi, tāpēc pirms tiek veikts maksājums, būtu ieteicams apspriest ar pārdevēju dažus būtiskus jautājumus, kas palīdzēs noteikt, vai noskatītā prece tik tiešām ir tā, kas nepieciešama. Taču, ja ir gadījies iegādāties viltotu preci, kā arī, ja ir aizdomas par interneta vietnēm un profiliem, ar kuru starpniecību, iespējams, tiek piedāvātas viltotas preces, aicinām ziņot par to policijai uz e-pastu enap@vp.gov.lv.” **Kā pircējam rīkoties, ja trāpījies uzķerties uz viltojuma? Patērētāju tiesību aizsardzības centra (PTAC) direktore Baiba Vītoliņa** norāda: „Ja patērētājs netīši iegādājas preci, kas ir viltota, mēs aicinām patērētājam par to neklusēt, bet nekavējoties informēt interneta veikalu vai platformu, kur prece tika iegādāta, kā arī preces iegādes vietā atstāt atsauksmes, tādējādi brīdinot citus patērētājus. Pircējam ir tiesības atgriezt tirgotājam vai ražotājam preci vai pakalpojumu, ja prece ir viltota un tiek uzdots par cita ražotāja preci, un pieprasīt naudas atmaksu. Savukārt pirms preces iegādes aicinām patērētājus rūpīgi iepazīties ar pieejamo informāciju par preču drošumu: Latvijā (PTAC nedrošo preču datubāze) un Eiropas Savienībā (RAPEX datubāze) un attiecīgās preces neiegādāties. Tāpat jāatceras, ka, iegādājoties preces kādā internetveikalā, kas ir ārpus EEZ, nav garantēta preču atbilstība ES noteiktajām drošuma prasībām un patērētāji pakļauj sevi dažādiem drošuma riskiem. Ir īpaši jāatzīmē, ka, šādā gadījumā patērētājam var nebūt tādas pašas patērētāja tiesības kā iepērkoties EEZ internetveikalos, varētu būt apgrūtināta problēmu risināšana.” **#viltotārealitāte** Informāciju sagatavoja: Santa Lozda Patentu valdes Intelektuālā īpašuma informācijas centra Informācijas pakalpojumu nodaļas Vadošā referente Tālrunis: 67227310 E-pasts: santa.lozda@lrpv.gov.lv <https://www.tm.gov.lv/lv/jaunums/35-eiropas-savienibas-iedzivotaju-nespej-atskirt-originalu-no-viltojuma>